

Η Ατζέντα 2030 των Ηνωμένων Εθνών
για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη
και οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης

ΑΘΗΝΑ, Μάρτιος 2023

Περιεχόμενα

Contents

Τι είναι η Ατζέντα 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη;	1
Ποιοι είναι οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης;.....	2
Τι είναι η Βιώσιμη Ανάπτυξη;	4
Γιατί οι χώρες υιοθέτησαν τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης;.....	4
Πώς συμφωνήθηκαν οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης;.....	7
Μπορεί να επιτευχθεί η υλοποίηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης;	7
Τι είναι το Πολιτικό Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και η Σύνοδος Κορυφής για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης;.....	10
HLPF 2016.....	12
HLPF 2017.....	13
HLPF 2018.....	14
HLPF 2019.....	15
HLPF 2020.....	16
HLPF 2021.....	17
HLPF 2022	18
Σύνοδος Κορυφής για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης 2019	19
(SDG Summit 2019)	19
Σύνοδος Κορυφής για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης 2023	20
(SDG Summit 2023).....	20
Ευρωπαϊκή Ένωση	21
Ελλάδα.....	24
Προτεραιότητες τις Ελλάδας ως προς την υλοποίηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης.....	24
Προτεραιότητες προσανατολισμένες στο αποτέλεσμα:	25
Προτεραιότητες προσανατολισμένες στη διαδικασία:.....	25
Η πρώτη Εθελοντική Εθνική Αξιολόγηση της Ελλάδας (2018).....	26
Η Δεύτερη Εθελοντική Εθνική Αξιολόγηση της Ελλάδας (2022)	27
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	29
Άλλα Διεθνή πλαίσια των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη	29

Τι είναι η Ατζέντα 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη;

Η Ατζέντα 2030 αποτελεί τη συλλογική προσπάθεια οικοδόμησης δίκαιης παγκοσμιοποίησης

António Guterres,
Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών

Η Ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης και οι 169 υποστόχοι υιοθετήθηκαν στο πλαίσιο της 70^{ης} Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, στις 25 Σεπτεμβρίου 2015, με την Απόφαση «[Μετασχηματίζοντας τον Κόσμο μας: Η Ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη](#)». Η Ατζέντα 2030 αποτελεί την πλέον φιλόδοξη παγκόσμια συμφωνία που έχει επιτύχει ποτέ ο ΟΗΕ, καθώς είναι ένα σχέδιο δράσης για τους Ανθρώπους, τον Πλανήτη και την Ευημερία. Η Ατζέντα 2030 προωθεί την ενσωμάτωση και των τριών διαστάσεων της βιώσιμης ανάπτυξης – κοινωνική, περιβαλλοντική και οικονομική – σε όλες τις τομεακές πολιτικές, ενώ παράλληλα προάγει τη διασύνδεση και τη συνοχή των σχετικών με τους Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) πολιτικών και νομοθετικών πλαισίων. Η βιώσιμη ανάπτυξη μπορεί να γίνει αντιληπτή μέσω της αντιμετώπισης προκλήσεων που αφορούν τους κατωτέρω πέντε άξονες (5 P):

- ✦ Άνθρωποι (People)
- ✦ Πλανήτης (Planet)
- ✦ Ευημερία (Prosperity)
- ✦ Ειρήνη (Peace)
- ✦ Εταιρική Σχέση (Partnership)

Οι ΣΒΑ είναι οικουμενικοί, με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης έως το 2030. Για την υλοποίησή τους έχουν αναλάβει δεσμεύσεις όλες οι χώρες, ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές εθνικές πραγματικότητες, τα επίπεδα ανάπτυξης και τις εθνικές πολιτικές και προτεραιότητες.

Η Ατζέντα 2030 αναδεικνύει ως τη μεγαλύτερη πρόκληση για την βιώσιμη ανάπτυξη, την εξάλειψη της φτώχειας, σε όλες τις μορφές και τις διαστάσεις της, συμπεριλαμβανομένης της ακραίας φτώχειας.

Ποιοι είναι οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης;

Οι 17 ΣΒΑ αποτελούν τον οδικό χάρτη επίτευξης ενός καλύτερου και βιώσιμου μέλλοντος για όλους. Μέσω αυτής της εταιρικής σχέσης, επιδιώκεται η αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων, π.χ. η εξάλειψη της φτώχειας, η μείωση των ανισοτήτων, η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος, η προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η ειρήνη και η δικαιοσύνη, η κοινωνική συνοχή και η ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς.

Οι ΣΒΑ αντικατοπτρίζουν μια νέα αντίληψη, σύμφωνα με την οποία η ανάπτυξη πρέπει να ενσωματώνει την οικονομική μεγέθυνση, την κοινωνική ευημερία και την προστασία του περιβάλλοντος. Εξισορροπούν, δηλαδή, τις τρεις διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης και, μαζί με τους 169 υποστόχους τους, ενθαρρύνουν την ανάληψη δράσης βάσει των προαναφερθέντων πέντε αξόνων.

Οι ΣΒΑ είναι αλληλένδετοι και αδιαίρετοι με αποτέλεσμα η επίτευξη ενός Στόχου να ασκεί επίδραση σε άλλους. Παράδειγμα αποτελεί η εξάλειψη της φτώχειας, με στρατηγικές που βελτιώνουν την υγεία και την εκπαίδευση, μειώνουν την ανισότητα και ενθαρρύνουν την οικονομική ανάπτυξη, αντιμετωπίζοντας ταυτόχρονα την κλιματική αλλαγή και συμβάλλοντας στην προστασία των οικοσυστημάτων. Για να επιτευχθεί η βιώσιμη ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς, είναι σημαντικό να επιτευχθεί κάθε ΣΒΑ και κάθε υποστόχος μέχρι το 2030.

Τι είναι η Βιώσιμη Ανάπτυξη;

Η βιώσιμη ανάπτυξη αφορά την εξισορρόπηση διαφορετικών και συχνά ανταγωνιζόμενων αναγκών σε περιβαλλοντικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο. Ανταποκρίνεται στην ικανοποίηση των αναγκών του παρόντος, χωρίς να διακυβεύονται οι δυνατότητες των μελλοντικών γενεών ως προς την ικανοποίηση των δικών τους αναγκών.

Απαιτούνται, συνεπώς, συντονισμένες δράσεις για την οικοδόμηση ενός βιώσιμου μέλλοντος για τους ανθρώπους και τον πλανήτη, με πρωταρχικούς στόχους: την εξάλειψη της φτώχειας, την αλλαγή μη βιώσιμων προτύπων παραγωγής και κατανάλωσης και την προστασία και διαχείριση των φυσικών πόρων για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.

Γιατί οι χώρες υιοθέτησαν τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης;

Οι ΣΒΑ είναι η απάντηση της παγκόσμιας κοινότητας στις σοβαρές προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα ο πλανήτης. Δισεκατομμύρια άνθρωποι εξακολουθούν να ζουν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας χωρίς τις βασικές προϋποθέσεις για αξιοπρεπή ζωή (όπως επαρκές φαγητό, πρόσβαση σε καθαρό νερό και αποχέτευση, αξιοπρεπή εργασία και κατάλληλη στέγαση). Τα ανθρώπινα δικαιώματα και η ανθρώπινη αξιοπρέπεια εξακολουθούν να μην προστατεύονται επαρκώς σε όλες τις χώρες. Οι βίαιες συγκρούσεις εξακολουθούν να προκαλούν παγκόσμια αναταραχή και εκτοπισμούς πληθυσμών. Ακόμη και στις ανεπτυγμένες χώρες, η οικονομική ανάπτυξη δεν προσφέρει σε όλους τους πολίτες ευημερία και ίσες ευκαιρίες, ενώ σε πολλές χώρες παρατηρούνται μεγάλες ανισότητες. Η ισότητα των φύλων παραμένει ακόμα πρόκληση και οι περιβαλλοντικές απειλές επηρεάζουν κάθε χώρα. Η κλιματική αλλαγή, η ρύπανση του περιβάλλοντος και η απειλή των οικοσυστημάτων επηρεάζουν την παγκόσμια ευημερία και ασφάλεια, θέτοντας σε κίνδυνο τη διατροφική ασφάλεια, περιορίζοντας την πρόσβαση σε καθαρό πόσιμο νερό και ευνοώντας την εμφάνιση ακραίων φυσικών φαινομένων όπως ξηρασίες και πλημμύρες και την εξάπλωση των μεταδοτικών ασθενειών. Τα ανωτέρω παγκόσμια

προβλήματα απαιτούν αντιμετώπιση μέσω της ανάληψης παγκόσμιας, ολιστικής και συντονισμένης δράσης.

Ειδικότερα, στο ήμισυ της διαδρομής της εφαρμογής των ΣΒΑ και ενώ διανύουμε τη δεκαετία της δράσης, πρόοδοι ετών έχουν αντιστραφεί εξαιτίας των διαδοχικών και αλληλένδετων κρίσεων (πανδημία COVID-19, πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, επιδεινούμενη κλιματική αλλαγή), καθιστώντας επείγουσα την ανάγκη για κλιμάκωση των φιλοδοξιών εφαρμογής τους, σε όλα τα επίπεδα.

Συγκεκριμένα παραδείγματα¹ σε παγκόσμιο επίπεδο:

- ✦ Μεγαλύτερη των 4 χρόνων πρόοδος στην καταπολέμηση της φτώχειας ανατράπηκε εξαιτίας της πανδημίας COVID-19.
- ✦ Σχεδόν 1 στους 10 ανθρώπους παγκοσμίως υποφέρουν από πείνα ενώ 1 στους 3 στερείται τακτικής πρόσβασης σε επαρκές φαγητό (2020).
- ✦ Ο αριθμός των ανθρώπων που ζουν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας υπολογίζεται σε 657-676 εκατομμύρια για το 2022.
- ✦ Υπολογίζεται ότι το 2021, 41% των ανθρώπων που αναγκάστηκαν να μεταναστεύσουν ήταν παιδιά
- ✦ Μέχρι το 2030, εκατόν δέκα εκατομμύρια κορίτσια είναι πιθανό να γίνουν νύφες (child-brides), δέκα εκατομμύρια περισσότερες σε σχέση με τις προβλέψεις προ πανδημίας.
- ✦ Το 25% των δημοτικών σχολείων παγκοσμίως στερούνται ηλεκτρικής ενέργειας, πόσιμου νερού και βασικής υγιεινής και το 50% δεν έχει πρόσβαση σε υπολογιστές και συνδέσεις ίντερνετ (2019-2020)
- ✦ Οι γυναίκες αποτέλεσαν το 39% της συνολικής απασχόλησης για το 2019 αλλά και το 45% των παγκοσμίων απωλειών θέσεων εργασίας για το 2020
- ✦ Μόνο το 57% των γυναικών (15-49 χρονών) παίρνουν τις δικές τους συνειδητές αποφάσεις σχετικά με τη σεξουαλική και αναπαραγωγική τους υγεία και φροντίδα (64 χώρες, 2007-2021)
- ✦ Στην υποσαχάρια Αφρική, λιγότερο από το 1/3 των κατοίκων των πόλεων έχουν κατάλληλη πρόσβαση σε δημόσια συγκοινωνία.
- ✦ Το 13% του παγκόσμιου φαγητού χάνεται μετά την συγκομιδή του και πριν φτάσει στην αγορά λιανικής ενώ το 17% του συνολικού φαγητού σπαταλιέται κατά την κατανάλωση
- ✦ Οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα που σχετίζονται με την ενέργεια αυξήθηκαν κατά 6% το 2021, αγγίζοντας τα υψηλότερα επίπεδα από καταβολής μετρήσεων
- ✦ Η μόλυνση από τα πλαστικά «πνίγει» τους ωκεανούς- πάνω από 17 εκατομμύρια τόνοι

¹ Με στοιχεία και ενδεικτικά παραδείγματα από τις Εκθέσεις για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των, κυρίως της πιο πρόσφατης, του 2022: <https://unstats.un.org/sdgs/report/2022/>

- πλαστικού κατέληξαν στους ωκεανούς το 2021 ενώ το νούμερο αναμένεται να διπλασιαστεί ή και να τριπλασιαστεί μέχρι το 2040
- ✦ Η αυξανόμενη οξίνιση απειλεί τη θαλάσσια ζωή και μετριάξει την ικανότητα του ωκεανού να περιορίσει την κλιματική αλλαγή- οι ωκεανοί απορροφούν σχεδόν το ¼ των παγκόσμιων εκπομπών CO₂ ετησίως.
 - ✦ 10 εκατομμύρια εκτάρια δάσους καταστρέφονται κάθε χρόνο- σχεδόν το 90% της παγκόσμιας αποψίλωσης οφείλεται στην εξάπλωση της γεωργίας.

Ωστόσο, παρά τις προκλήσεις, υπάρχουν σημαντικές εξελίξεις και τάσεις διεθνώς, οι οποίες δημιουργούν αισιοδοξία για το μέλλον. Από το 2000, εκατοντάδες εκατομμύρια άνθρωποι σε όλο τον κόσμο δεν ζουν πλέον σε συνθήκες ακραίας φτώχειας, η πρόσβαση αγοριών και κοριτσιών στην εκπαίδευση έχει αυξηθεί σημαντικά ενώ τα κρούσματα σοβαρών μεταδοτικών ασθενειών (όπως ο ιός HIV, η φυματίωση και η ελονοσία) έχουν μειωθεί.

Συγκεκριμένα παραδείγματα:

- ✦ Από το 2000, ο δείκτης μητρικής και βρεφικής νοσηρότητας και θνησιμότητας μειώθηκε σημαντικά λόγω αύξησης των τοκετών που πραγματοποιούνται με ιατρική μέριμνα από εξειδικευμένο προσωπικό: την περίοδο 2015-2021, υπολογίζεται ότι 84% των γεννήσεων υποβοηθήθηκαν από ιατρικό προσωπικό (από 77% την περίοδο 2008-2014).
- ✦ Καταγράφεται αύξηση του παγκόσμιου ποσοστού εκπροσώπησης των γυναικών στα εθνικά κοινοβούλια από 22.4% σε 26.2 % (1^η Ιανουαρίου 2022)- με τον ρυθμό αυτό, ωστόσο, θα χρειαστούν 40 χρόνια για την ισότιμη εκπροσώπηση γυναικών και ανδρών στα κοινοβούλια.
- ✦ Μεταξύ 2015 και 2020, ο παγκόσμιος πληθυσμός που είχε πρόσβαση με ασφάλεια σε πόσιμο νερό αυξήθηκε από 70% σε 74% ενώ το μερίδιο του πληθυσμού με πρόσβαση με ασφάλεια σε εγκαταστάσεις υγιεινής αυξήθηκε από 47% σε 54% .
- ✦ Μεταξύ 2015 και 2020 καταγράφηκε μείωση των ανθρωποκτονιών της τάξης του 5,2%, εκ των οποίων τα 8 στα 10 καταγεγραμμένα θύματα είναι άντρες ενώ γυναίκες και κορίτσια αποτελούν το 60% των θυμάτων που σκοτώνονται από τους συντρόφους τους ή μέλη της οικογένειάς τους.
- ✦ Λόγω της πανδημίας, σημειώθηκε άνοδος του αριθμού των χρηστών του διαδικτύου από 4,1 δισεκατομμύρια χρήστες το 2019 σε 4,9 δισεκατομμύρια χρήστες το 2021.
- ✦ Η παγκόσμια μεταποιητική παραγωγή αυξήθηκε κατά 7,2% το 2021, ξεπερνώντας τα προπανδημικά επίπεδα. Οι μεταποιητικές βιομηχανίες ανώτερης τεχνολογίας είχαν καλύτερη απόδοση από τις βιομηχανίες χαμηλής τεχνολογίας (lower-tech) κατά τη διάρκεια της πανδημίας, και ως εκ τούτου ανέκαμψαν γρηγορότερα.

- ✦ Από όλους τους Στόχους, ο ΣΒΑ 7 για τη βιώσιμη και σύγχρονη ενέργεια σημείωσε τη μεγαλύτερη πρόοδο. Μεταξύ 2010 και 2019, ο αριθμός των ανθρώπων χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα συρρικνώθηκε από 1,2 δισεκατομμύρια σε 733 εκατομμύρια. Η συνολική κατανάλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΑΠΕ) αυξήθηκε κατά 25%. Το μερίδιο των ΑΠΕ στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας αυξήθηκε από 19,7% σε 26,2 % κι η ενεργειακή απόδοση συνεχίζει να βελτιώνεται. Ωστόσο, ο τρέχων ρυθμός παραμένει ανεπαρκής για την επίτευξη του ΣΒΑ 7 έως το 2030.
- ✦ Το 2021, η Επίσημη Αναπτυξιακή Βοήθεια (ΕΑΒ) άγγιξε το επίπεδο ρεκόρ των 177,6 δις. δολ., σημειώνοντας αύξηση του ποσοστού της κατά 3,3%, κυρίως λόγω των απαιτήσεων για την αντιμετώπιση της COVID-19.

Πώς συμφωνήθηκαν οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης;

Η Ατζέντα 2030 και οι 17 ΣΒΑ είναι το αποτέλεσμα μίας παγκόσμιας διαπραγμάτευσης τριών ετών, η οποία ξεκίνησε το 2012 με τη συμμετοχή όλων των κρατών μελών του ΟΗΕ, ομάδων της κοινωνίας των πολιτών, εκπροσώπων του ιδιωτικού τομέα, της ακαδημαϊκής κοινότητας, συνδικάτων και άλλων εταίρων. Αυτή η τριετής διαδικασία βασίστηκε σε μια προηγούμενη παγκόσμια συμφωνία για τους Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας (ΑΣΧ), οι οποίοι υιοθετήθηκαν το 2000, με τη δέσμευση 189 χωρών να υιοθετήσουν συγκεκριμένα μέτρα για την μείωση της ακραίας φτώχειας και της ανισότητας με χρονικό ορίζοντα υλοποίησης το 2015.

Βάσει της εμπειρίας των ΑΣΧ, η διεθνής κοινότητα συμφώνησε ότι οι ΣΒΑ:

(α) θα ισχύουν για όλες τις χώρες,

(β) θα αφορούν όλες τις διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης (κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική), και

(γ) θα προβλέπουν ενεργότερη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων, ιδίως ως προς την παρακολούθηση της προόδου υλοποίησής τους.

Μπορεί να επιτευχθεί η υλοποίηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης;

Η επιτυχής εφαρμογή των ΣΒΑ βασίζεται στην υιοθέτηση πολιτικών, την ανάληψη δράσεων, την υλοποίηση προγραμμάτων και την κινητοποίηση πόρων, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Οι κυβερνήσεις έχουν την πρωταρχική ευθύνη για την

παρακολούθηση της προόδου εφαρμογής των ΣΒΑ, σε εθνικό, περιφερειακό αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Ως προς τη χρηματοδότηση για την υλοποίηση των ΣΒΑ, η Ατζέντα Δράσης της Αδδής Αμπέμπα ([A/RES/69/313](#)) παρέχει ένα νέο παγκόσμιο πλαίσιο για τη χρηματοδότηση της βιώσιμης ανάπτυξης με ένα ολοκληρωμένο σύνολο δράσεων πολιτικής και μέτρων που αποβλέπουν στη στήριξη της υλοποίησης των ΣΒΑ και των υποστόχων τους.

Ως προς την υλοποίηση των Στόχων, καθένας από τους 17 ΣΒΑ είναι ιδιαίτερα φιλόδοξος και η επίτευξή του μέχρι το 2030 αποτελεί πρόκληση. Επιπρόσθετα, καθώς θα ήταν δύσκολο να αποφασιστεί ο τρόπος υλοποίησης των ΣΒΑ και να μετρηθεί με ακρίβεια η πρόοδος προς την επίτευξή τους, κάθε ΣΒΑ συνδέεται με ορισμένους υποστόχους. Για τους 17 ΣΒΑ υπάρχουν συνολικά 169 υποστόχοι, οι οποίοι αποτυπώνουν τις συγκεκριμένες δεσμεύσεις, ενώ για την υλοποίηση κάθε υποστόχου υπάρχουν αντίστοιχοι δείκτες μέτρησης της υλοποίησής του.

Ο ΟΗΕ έχει καταρτίσει [κατάλογο 232 δεικτών](#) για την παρακολούθηση των ΣΒΑ, ενώ η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχει δημιουργήσει τον δικό της κατάλογο 101 δεικτών. Το πλαίσιο των δεικτών του ΟΗΕ αναπτύχθηκε από την Διυπηρεσιακή Μονάδα Εμπειρογνωμόνων για τους Δείκτες των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (Inter-agency and Expert Group on Sustainable Development Goal Indicators/IAEG-SDGs³) και συμφωνήθηκε κατά την 48^η Σύνοδο της Στατιστικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών (United Nations Statistical Commission) η οποία, πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2017. Εν συνεχεία, το πλαίσιο δεικτών εγκρίθηκε κατά τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ την 6^η Ιουλίου 2017 και αποτυπώνεται στην Απόφαση η οποία υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση σχετικά με τις εργασίες της Στατιστικής Επιτροπής για την Ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη ([A/RES/71/313](#)). Ετησίως, το πλαίσιο υποβάλλεται σε αναθεώρηση ώστε να μπορεί να αντανακλά πιο αντιπροσωπευτικά τις νέες προκλήσεις που αναδύονται, ενώ η μορφή με την οποία το συναντάμε σήμερα είναι εκείνη που συμφωνήθηκε στην 52^η Σύνοδο της Στατιστικής Επιτροπής, τον Μάρτιο του 2021 .

Αντίστοιχα, το 2017, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέπτυξε ένα πλαίσιο δεικτών αναφοράς για την παρακολούθηση των ΣΒΑ στο πλαίσιο της ΕΕ. Συγκεκριμένα, το αρχικό σύνολο των δεικτών ΣΒΑ της ΕΕ συμφωνήθηκε την 25^η Απριλίου 2017 από την Ομάδα Εργασίας για την υποβολή εκθέσεων για τους ΣΒΑ από τις Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Working Group on SDG- related reporting of the Commission Services), η οποία είχε εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτό από τη Διυπηρεσιακή Ομάδα για τους ΣΒΑ (Inter-Service Steering Group on SDGs).

Ο [κατάλογος δεικτών ΣΒΑ της ΕΕ](#) χρησιμεύει στην παρακολούθηση της προόδου της ΕΕ ως προς την υλοποίηση των Στόχων και στην κατάρτιση της ετήσιας έκθεσης παρακολούθησης της Eurostat σχετικά με την πρόοδο προς την επίτευξή τους. Το σύνολο των δεικτών επικαιροποιείται ετησίως για την ενσωμάτωση νέων πηγών δεδομένων και την εξέταση νέων στόχων σύμφωνα με

τις προτεραιότητες της ΕΕ, όπως η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και άλλες πρωτοβουλίες. Βάσει της πιο πρόσφατης επανεξέτασης των δεικτών συντάχθηκε και η πιο πρόσφατη έκθεση της EUROSTAT για την παρακολούθηση των ΣΒΑ σε επίπεδο ΕΕ ([Βιώσιμη Ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση-2022](#)). Με την ίδια λογική, της «προσαρμογής» του παγκόσμιου πλαισίου δεικτών μέτρησης της επίτευξης των ΣΒΑ στην πραγματικότητα και τις προτεραιότητες των κρατών και των πληθυσμών τους, οι κυβερνήσεις αναπτύσσουν και εθνικούς δείκτες για την παρακολούθηση της προόδου.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, η πρόοδος στην εφαρμογή των ΣΒΑ παρακολουθείται από τα Ηνωμένα Έθνη μέσω του Πολιτικού Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (UN High Level Political Forum on Sustainable Development/HLPF). Κάθε χρόνο, το HLPF εξετάζει την πρόοδο επίτευξης διαφορετικών ΣΒΑ, ενώ περιλαμβάνει και τις Εθελοντικές Εθνικές Αξιολογήσεις (Voluntary National Reviews/VNRS) που παρουσιάζουν οι διάφορες χώρες. Ταυτόχρονα, η διαδικασία παρακολούθησης των ΣΒΑ, σε παγκόσμιο επίπεδο, υποστηρίζεται από μια ετήσια Έκθεση Προόδου των ΣΒΑ ([SDGs Progress Report](#)), η οποία προετοιμάζεται από τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Παράλληλα, το 2016, τα κράτη μέλη αποφάσισαν ότι μια φορά κάθε τέσσερα χρόνια πρέπει να συντάσσεται [Παγκόσμια Έκθεση Βιώσιμης Ανάπτυξης](#) (Global Sustainable Development Report), από μια Ανεξάρτητη Ομάδα Επιστημόνων που διορίζεται από τον Γενικό Γραμματέα, για να τροφοδοτεί με επιστημονικά στοιχεία τις Συνόδους Κορυφής των ΣΒΑ που πραγματοποιούνται επίσης κάθε 4 χρόνια. Η ομάδα αυτή αποτελείται από 15 εμπειρογνώμονες που αντιπροσωπεύουν μια ευρεία γκάμα επιστημονικών ειδικοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη την ισότιμη εκπροσώπηση φύλων και γεωγραφικών περιοχών.

Μέχρι σήμερα έχει συνταχθεί μία τέτοια Έκθεση (2019) «Το μέλλον είναι τώρα: η επιστήμη για την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης» ([«The Future is Now: Science for Achieving Sustainable Development»](#)), ενώ με ενδιαφέρον αναμένεται η [δεύτερη](#), τον Σεπτέμβριο του 2023, για να τροφοδοτήσει τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων με επιστημονικά δεδομένα στον απόηχο της πανδημίας COVID-19 κι ενώ βρισκόμαστε στα μισά της πορείας υλοποίησης της Ατζέντας 2030.

Τι είναι το Πολιτικό Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου των ΗΕ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και η Σύνοδος Κορυφής για τους ΣΒΑ;

Το Πολιτικό Φόρουμ Υψηλού Επιπέδου των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (UN High Level Political Forum on Sustainable Development/HLPF) θεσπίστηκε το 2012, με το κείμενο συμπερασμάτων «Το Μέλλον που Θέλουμε», της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (United Nations Conference on Sustainable Development /Rio+20, "[The Future We Want](#)"). Το πλαίσιο, η μορφή και οι οργανωτικές πτυχές του HLPF, περιλαμβάνονται στις Αποφάσεις [67/290](#) και [70/299](#) της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της Ατζέντας 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη σε παγκόσμιο επίπεδο. Η πρώτη συνεδρίαση του Φόρουμ πραγματοποιήθηκε την 24^η Σεπτεμβρίου 2013 και αντικατέστησε την Επιτροπή για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, η οποία συνεδρίαζε ετησίως από το 1993.

Το HLPF συνεδριάζει ετησίως, υπό την αιγίδα του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου του ΟΗΕ (UN Economic and Social Council/ECOSOC), για οκτώ ημέρες (συμπεριλαμβανομένου ενός τριήμερου υπουργικού τμήματος). Ενώ, κάθε τέσσερα χρόνια, συνεδριάζει σε επίπεδο αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων, υπό την αιγίδα της Γενικής Συνέλευσης (General Assembly/GA), ως Συνάντηση Κορυφής για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDG Summit),-για δύο ημέρες, με στόχο την παροχή πολιτικής καθοδήγησης στην Ατζέντα 2030, την αναγνώριση της προόδου και των προκλήσεων και την κινητοποίηση περαιτέρω μέσων για την επιτάχυνση της εφαρμογής της. Μέχρι στιγμής έχει πραγματοποιηθεί μία Συνάντηση Κορυφής (Σεπτέμβριος 2019) ενώ η δεύτερη είναι προγραμματισμένη για τον Σεπτέμβριο του 2023, στο πλαίσιο της σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης των ΗΕ.

Το HLPF έχει κεντρικό ρόλο στη συμμετοχική, διαφανή και ολοκληρωμένη παρακολούθηση και αξιολόγηση της Ατζέντας 2030 και των ΣΒΑ, σε παγκόσμιο επίπεδο. Παρέχει πολιτική καθοδήγηση και συστάσεις για την εφαρμογή της Ατζέντας 2030 και των 17 ΣΒΑ, υιοθετώντας πολιτικές διακηρύξεις κατόπιν διακυβερνητικών διαπραγματεύσεων. Ταυτόχρονα το HLPF παρέχει την ευκαιρία σε χώρες, οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών και άλλους διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς, στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και σε επιχειρήσεις να αναδείξουν τις προσπάθειες που καταβάλλουν προς την επίτευξη των ΣΒΑ και να συμβάλουν στην πραγματοποίηση του οράματος της Ατζέντας 2030, προωθώντας την ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών και εξετάζοντας κατάλληλες πολιτικές, σε παγκόσμιο, περιφερειακό, εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Στο HLPF συμμετέχουν Υπουργοί και άλλοι υψηλόβαθμοι κυβερνητικοί αξιωματούχοι, μέλη κοινοβουλίων, εμπειρογνώμονες από διάφορους τομείς, εκπρόσωποι Μόνιμων Αποστολών

αναπτυγμένων και αναπτυσσομένων χωρών στα Ηνωμένα Έθνη, καθώς και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, του ιδιωτικού τομέα, ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων και άλλων ενδιαφερομένων φορέων.

Σύμφωνα με την παράγραφο 83 της Ατζέντας 2030, κάθε χρόνο, πραγματοποιείται στο HLPF, η παρακολούθηση και εξέταση της ετήσιας Έκθεσης προόδου σχετικά με τους ΣΒΑ, την οποία εκπονεί ο Γενικός Γραμματέας (Secretary-General) σε συνεργασία με το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών (United Nations System), βάσει του παγκόσμιου πλαισίου δεικτών, των δεδομένων που προέρχονται από τα εθνικά στατιστικά συστήματα και των πληροφοριών που συλλέγονται σε περιφερειακό επίπεδο. Το HLPF ενημερώνεται επίσης από την Παγκόσμια Έκθεση για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (Global Sustainable Development Report/GSDR), η οποία ενισχύει τη διασύνδεση επιστήμης-πολιτικής και μπορεί να αποτελέσει ένα ισχυρό εργαλείο το οποίο βασίζεται σε τεκμηριωμένα στοιχεία και υποστηρίζει τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της εξάλειψης της φτώχειας.

Σύμφωνα με την παράγραφο 84 της Ατζέντας του 2030, στο πλαίσιο του HLPF, τα κράτη μέλη πραγματοποιούν τακτικές Εθελοντικές Εθνικές Αξιολογήσεις (Voluntary National Reviews/VNRs) της από πλευράς τους υλοποίησης της Ατζέντας 2030. Κάθε χρόνο, κατά τη διάρκεια του HLPF, διεξάγονται VNRs με συμμετοχή υψηλού επιπέδου αξιωματούχων και κοινωνικών εταίρων, επιτρέποντας στα κράτη-μέλη: (α) να παρουσιάσουν την πρόοδο αλλά και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν κατά την υλοποίηση των ΣΒΑ σε εθνικό επίπεδο και (β) να περιγράψουν τα μέτρα που έχουν ληφθεί ως προς τις εθνικές πολιτικές τους και τα μελλοντικά τους σχέδια για ενσωμάτωση της Ατζέντας 2030.

Η παρουσίαση των VNRs αποτελεί μια διαδικασία ανταλλαγής εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών για την εφαρμογή των ΣΒΑ σε εθνικό επίπεδο. Όλες οι χώρες έχουν δεσμευτεί να παρουσιάσουν VNRs τουλάχιστον δύο φορές έως το 2030, καταδεικνύοντας, έτσι, την προσήλωσή τους στην επίτευξη της Ατζέντας 2030. Επιπρόσθετα, η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στο HLPF είναι σημαντική για την αποτελεσματικότητα, διαφάνεια και λογοδοσία των VNRs.

Οι VNRs αποτελούν κομβικό στοιχείο των μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης της Ατζέντας 2030 σε παγκόσμιο επίπεδο, καθώς παρουσιάζουν το σχεδιασμό και τις πολιτικές των χωρών ως προς την υλοποίηση των ΣΒΑ σε εθνικό επίπεδο. Το σύνολο των VNRs συμπληρώνει την ευρύτερη θεματική αξιολόγηση της προόδου που πραγματοποιείται κάθε έτος στο πλαίσιο του HLPF. Κάθε έτος, οι θεματικές αξιολογήσεις επικεντρώνονται στους υπό εξέταση ΣΒΑ καθώς και στις μεταξύ τους διασυνδέσεις και συνέργειες. Οι θεματικές αξιολογήσεις κατέχουν σημαντικό ρόλο στη διαδικασία παρακολούθησης της συνολικής προόδου υλοποίησης της Ατζέντας 2030 και στον προσδιορισμό των προκλήσεων για την επίτευξη των 17 ΣΒΑ.

Το 2016 πραγματοποιήθηκε το πρώτο HLPF από την υιοθέτηση της Ατζέντας 2030 και των ΣΒΑ, με τη θεματική «Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς» ("Ensuring that no one is left behind"). Περιελάμβανε VNRs 22 χωρών και θεματικές αξιολογήσεις (thematic reviews) της προόδου των ΣΒΑ, συμπεριλαμβανομένων οριζοντίων ζητημάτων.

Κατά τη διάρκεια του HLPF εξετάσθηκε η ετήσια Έκθεση προόδου σχετικά με τους ΣΒΑ, την οποία εκπόνησε ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών σε συνεργασία με το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών (United Nations System). Η έκθεση αποτέλεσε έναν αρχικό απολογισμό της τρέχουσας παγκόσμιας κατάστασης σε σχέση με τους 17 ΣΒΑ, ενώ παράλληλα παρείχε μια επισκόπηση των προκλήσεων κατά την έναρξη της εφαρμογής της Ατζέντας 2030, καθώς και της προόδου που είχε σημειωθεί σε πολλούς τομείς, βασιζόμενη στις επιτυχίες των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας. Η έκθεση καταδείκνυε ότι τα οφέλη της ανάπτυξης δεν είναι εξίσου κατανομημένα για όλους καθώς, μεταξύ άλλων, η ανισότητα των εισοδημάτων αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις

Το HLPF του 2017, με θεματική «Η εξάλειψη της φτώχειας και η προώθηση της ευημερίας σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο» (“Eradicating poverty and promoting prosperity in a changing world”), πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα του ECOSOC, μεταξύ 10-19 Ιουλίου 2017 και επικεντρώθηκε στην εξέταση των ακόλουθων ΣΒΑ:

ΣΒΑ 1: Μηδενική Φτώχεια

ΣΒΑ 2: Μηδενική Πείνα

ΣΒΑ 3: Καλή Υγεία και Ευημερία

ΣΒΑ 5: Ισότητα Φύλων

ΣΒΑ 9: Βιομηχανία, Καινοτομία και Υποδομές

ΣΒΑ 14: Ζωή στο Νερό

ΣΒΑ 17: Συνεργασία για τους Στόχους

Κατά τη διάρκεια του HLPF του 2017 πραγματοποιήθηκαν VNRs από 43 χώρες.

Η θεματική του HLPF 2018 «Μετασχηματισμός προς βιώσιμες και ανθεκτικές κοινωνίες» (“Transformation towards sustainable and resilient societies”), επικεντρώθηκε στην εξέταση των ακόλουθων ΣΒΑ:

ΣΒΑ 6: Καθαρό νερό και αποχέτευση

ΣΒΑ 7: Φθηνή και καθαρή ενέργεια

ΣΒΑ 11: Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες

ΣΒΑ 12: Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή

ΣΒΑ 15: Ζωή στη στεριά

ΣΒΑ 17: Συνεργασία για τους Στόχους

Κατά το HLPF 2018 παρουσίασαν VNRs 46 χώρες, **εκ των οποίων και η Ελλάδα, για πρώτη φορά.**

Η θεματική του HLPF 2019 «Ενίσχυση της ικανότητας δράσης των πολιτών, διασφάλιση ευρείας συμμετοχής καθώς και ισότητας» (“Empowering people and ensuring inclusiveness and equality”), επικεντρώθηκε στην αξιολόγηση των ακόλουθων ΣΒΑ:

ΣΒΑ 4: Ποιοτική Εκπαίδευση

ΣΒΑ 8: Αξιοπρεπής Εργασία και Οικονομική Ανάπτυξη

ΣΒΑ 10: Λιγότερες Ανισότητες

ΣΒΑ 13: Δράση για το κλίμα

ΣΒΑ 16: Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυροί Θεσμοί

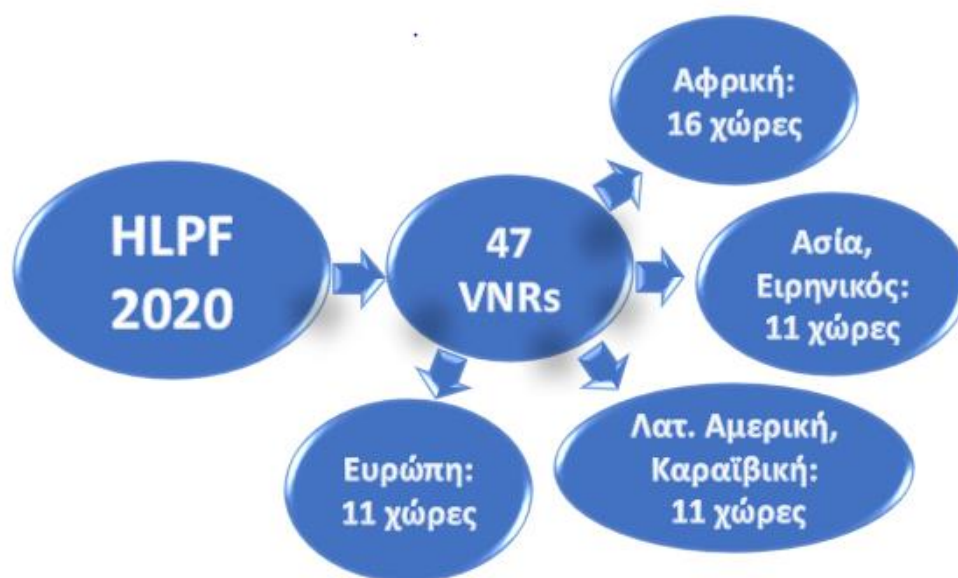
ΣΒΑ 17: Συνεργασία για τους Στόχους

Στο HLPF του 2019 παρουσίασαν VNRs 47 χώρες, 7 εκ των οποίων για δεύτερη φορά, ενώ η Ευρωπαϊκή Ένωση παρουσίασε την πρώτη Κοινή Συνθετική Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επί της Νέας Ευρωπαϊκής Συναίνεσης για την Ανάπτυξη (Joint Synthesis Report on the new European Consensus on Development), καταγράφοντας τον αντίκτυπο των δράσεων της ΕΕ για την στήριξη των χωρών εταίρων (αναπτυσσόμενες χώρες) προς την επίτευξη της Ατζέντας 2030 και των ΣΒΑ.

Η θεματική του HLPF 2020 «Ταχεία δράση και μετασχηματιστικοί δρόμοι: πραγματοποιώντας τη δεκαετία δράσης και αποτελεσμάτων για τη βιώσιμη ανάπτυξη» ("Accelerated action and transformative pathways: realizing the decade of action and delivery for sustainable development"), επικεντρώθηκε στην πρόοδο ως προς τους ΣΒΑ υπό το φως των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19. Ο βασικός προβληματισμός που διέτρεξε το φόρουμ ήταν ο τρόπος και ο βαθμός που η διεθνής κοινότητα μπορεί να ανταποκριθεί στην πανδημία έτσι ώστε να επανέλθουμε σε τροχιά επίτευξης των ΣΒΑ και να επιταχύνει την πρόοδο κατά τη διάρκεια της δεκαετίας δράσης και υλοποίησης για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Στο HLPF του 2020 παρουσίασαν VNRs 47 χώρες (16 από την Αφρική, 11 από την Ευρώπη, 11 από την Ασία και τον Ειρηνικό, 9 από τη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική), 20 από τις οποίες για δεύτερη φορά και μία για τρίτη. Το αξιοσημείωτο του Φόρουμ δεν ήταν άλλο από την εξ ολοκλήρου διαδικτυακή πραγματοποίησή του λόγω των περιοριστικών μέτρων της πανδημίας, καθώς όλες οι συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακά, συμπεριλαμβανομένων των παράπλευρων εκδηλώσεων, ενώ και οι VNRs παρουσιάστηκαν σε αντίστοιχο πλαίσιο.

Η θεματική του HLPF 2021 «Βιώσιμη και ανθεκτική ανάκαμψη από την πανδημία COVID-19 που προάγει τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης: οικοδόμηση μιας συμπεριληπτικής και αποτελεσματικής πορείας για την επίτευξη της Ατζέντας 2030 στο πλαίσιο της δεκαετίας δράσης και αποτελεσμάτων για τη βιώσιμη ανάπτυξη» ("Sustainable and resilient recovery from the COVID-19 pandemic that promotes the economic, social and environmental dimensions of sustainable development: building an inclusive and effective path for the achievement of the 2030 Agenda in the context of the decade of action and delivery for sustainable development"), επικεντρώθηκε στην αξιολόγηση των ακόλουθων ΣΒΑ:

ΣΒΑ 1: Μηδενική φτώχεια

ΣΒΑ 2: Μηδενική Πείνα

ΣΒΑ 3: Καλύτερη υγεία και ευημερία

ΣΒΑ 8: Αξιοπρεπής Εργασία και Οικονομική Ανάπτυξη

ΣΒΑ 10: Λιγότερες Ανισότητες

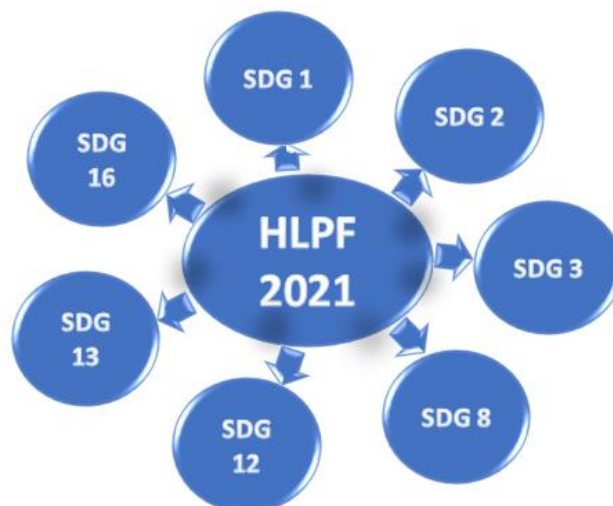
ΣΒΑ 12: Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή

ΣΒΑ 13: Δράση για το κλίμα

ΣΒΑ 16: Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυροί Θεσμοί

ΣΒΑ 17: Συνεργασία για τους Στόχους

Στο HLPF του 2021 παρουσίασαν VNRs 42 χώρες, (13 από την Ασία και τον Ειρηνικό, 11 από τη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική, 10 από την Αφρική, 8 από την Ευρώπη), 8 από τις οποίες για πρώτη φορά, διαμορφώνοντας τον συνολικό αριθμό των χωρών που έχουν υποβάλλει VNRs από το 2016, σε 176.

Η θεματική του HLPF 2022 «Ανακάμπτοντας από την πανδημία του COVID-19, προωθώντας παράλληλα την πλήρη εφαρμογή της Ατζέντας 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη» (“Building back better from the coronavirus disease while advancing the full implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development”), επικεντρώθηκε στην αξιολόγηση των ακόλουθων ΣΒΑ:

ΣΒΑ 4: Ποιοτική εκπαίδευση

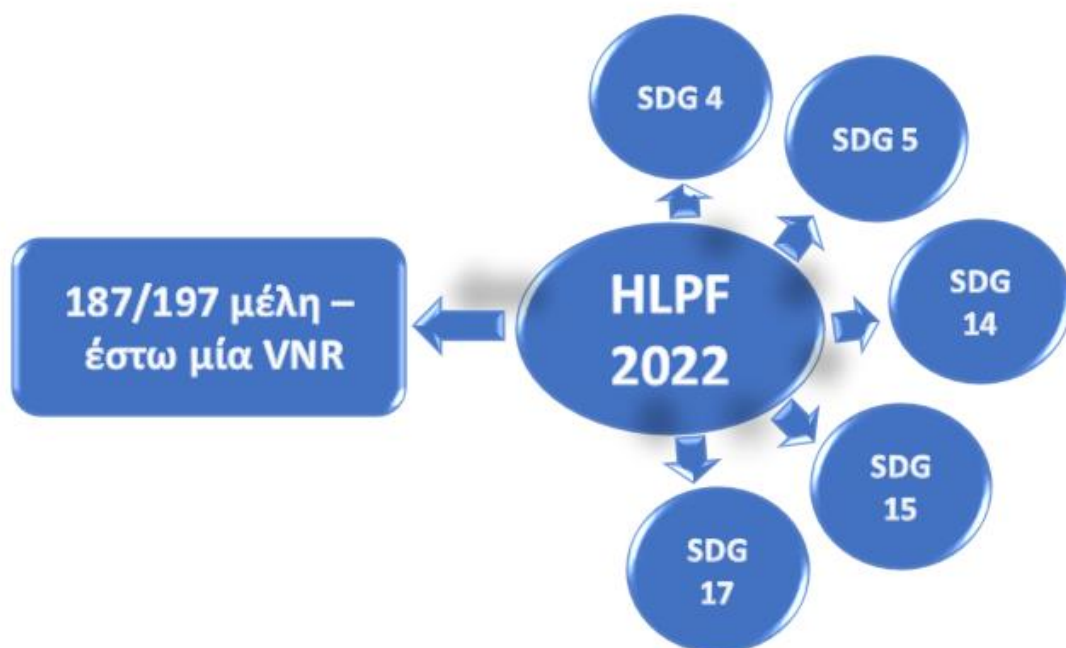
ΣΒΑ 5: Ισότητα των φύλων

ΣΒΑ 14: Ζωή στο νερό

ΣΒΑ 15: Ζωή στη στεριά

ΣΒΑ 17: Συνεργασία για τους Στόχους

Στο HLPF του 2022 παρουσίασαν VNRs 45 χώρες, **συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας για δεύτερη φορά**, (21 από την Αφρική, 9 από την Ευρώπη, 8 από τη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική, 7 από την Ασία και τον Ειρηνικό). Από τις 45 αυτές χώρες, 11 παρουσίασαν για πρώτη φορά, με αποτέλεσμα το σύνολο των χωρών που έχουν υποβάλει VNRs από το 2016 να είναι 187. Συμπερασματικά, μετά από επτά χρόνια κατάθεσης και παρουσίασης VNRs από τα κράτη μέλη του Φόρουμ, [187 από τα 197 μέλη](#) (ποσοστό 95%) έχουν παρουσιάσει τουλάχιστον μία VNR.

Σύνοδος Κορυφής για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης 2019 (SDG Summit 2019)

Τον Σεπτέμβριο του 2019 πραγματοποιήθηκε η πρώτη μετά την υιοθέτηση της Ατζέντας 2030 Σύνοδος Κορυφής υπό την αιγίδα της Γενικής Συνέλευσης ([SDG Summit](#)) που λειτούργησε ως πρώτη ευκαιρία απολογισμού της προόδου που είχε επιτευχθεί καθώς και αναγνώρισης περαιτέρω δράσεων για την επιτάχυνση της εφαρμογής της Ατζέντας.

Η Σύνοδος κατέληξε στην υιοθέτηση της [Πολιτικής Διακήρυξης](#) «Επιταχύνοντας για μια δεκαετία δράσης και αποτελεσμάτων για βιώσιμη ανάπτυξη» («Gearing up for a decade of action and delivery for sustainable development”).

Τα βασικά της μηνύματα συνοψίζονται στα εξής:

- ✦ επιβεβαίωση του μετασχηματιστικού οράματος της Ατζέντας 2030
- ✦ έκφραση ανησυχίας για την επιβράδυνση της προόδου σε πολλούς τομείς
- ✦ εγκαινίαση μιας φιλόδοξης δεκαετίας δράσης και παραγωγής αποτελεσμάτων για τη βιώσιμη ανάπτυξη
- ✦ δέσμευση για ενίσχυση του αποτελεσματικού και συμμετοχικού χαρακτήρα των HLPF και ενθάρρυνση του peer-learning χαρακτήρα των VNRs

Η Σύνοδος Κορυφής διαμορφώθηκε γύρω από έξι Διαλόγους Κορυφής αναφορικά με τις ακόλουθες θεματικές:

- ✦ κυρίαρχες τάσεις που επηρεάζουν την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης
- ✦ επιτάχυνση της επίτευξης των ΣΒΑ: κρίσιμα σημεία εισόδου
- ✦ μέτρα για τη μόχλευση της προόδου στους ΣΒΑ
- ✦ η τοπική διάσταση των ΣΒΑ
- ✦ συνεργασίες για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη
- ✦ το Όραμα για τη δεκαετία 2020-2030

Η Σύνοδος Κορυφής, επίσης, παρείχε την πλατφόρμα μέσω της οποίας τα κράτη και άλλοι δρώντες της βιώσιμης ανάπτυξης ανακοίνωσαν περισσότερες από 100 φιλόδοξες δράσεις επιτάχυνσης των ΣΒΑ. Την ίδια στιγμή, στο πλαίσιο της Συνόδου εγκαινιάστηκε η πρώτη έκδοση της Global Sustainable Development Report. Συνολικά, η Σύνοδος Κορυφής εκδήλωσε τη συνεχή και δυνατή δέσμευσή της διεθνούς κοινότητας στην Ατζέντα 2030 και την πολυμερή συνεργασία για την επίτευξη των ΣΒΑ μέχρι το 2030.

Σύνοδος Κορυφής για τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης 2023 (SDG Summit 2023)

Κατά τη διάρκεια της εβδομάδας υψηλού επιπέδου της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, τον Σεπτέμβριο του 2023, αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων θα συγκεντρωθούν στα κεντρικά γραφεία των ΗΕ στη Νέα Υόρκη για να επανεξετάσουν την εφαρμογή της Ατζέντας 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης. Το HLPF για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη τον Ιούλιο του 2022 ανέθεσε στη Σύνοδο Κορυφής να «σηματοδοτήσει την αρχή μιας νέας φάσης ταχείας προόδου προς τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης».

Η [Σύνοδος Κορυφής ΣΒΑ 2023](#) θα αποτυπώσει τη μέση της πορείας υλοποίησης της Ατζέντας 2030. Θα συγκεντρώσει πολιτικούς ηγέτες, επικεφαλής και προσωπικότητες από κυβερνήσεις, διεθνείς οργανισμούς, ιδιωτικό τομέα, κοινωνία των πολιτών, γυναίκες και νέους και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη σε μια σειρά συναντήσεων υψηλού επιπέδου. Η ατζέντα της Συνόδου περιλαμβάνει την ολοκληρωμένη ανασκόπηση της προόδου των ΣΒΑ, εκτίμηση του αντικτύπου των πολλαπλών, σύνθετων και αλληλένδετων κρίσεων που αντιμετωπίζει ο κόσμος καθώς και πολιτική καθοδήγηση υψηλού επιπέδου για μετασχηματιστικές και επιταχυνόμενες ενέργειες μέχρι την προθεσμία του 2030 για την επίτευξη των ΣΒΑ. Επικεφαλής της Συνόδου Κορυφής για τους ΣΒΑ 2023 θα είναι ο Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης ενώ το αποτέλεσμα της θα καταγραφεί σε πολιτική διακήρυξη, κατόπιν διαπραγματεύσεων.

Η Σύνοδος θα είναι το αποτέλεσμα δέκα μηνών εντατικών προετοιμασιών με τη συμμετοχή κυβερνήσεων, του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών και άλλων διεθνών και περιφερειακών οργανισμών, του ιδιωτικού τομέα, των ΜΚΟ, της νεολαίας, των πόλεων και πολλών άλλων δρώντων και ανθρώπων. Θα αξιοποιήσει τις προτάσεις ανεξάρτητης ομάδας επιστημόνων μέσω της Έκθεσης Παγκόσμιας Βιώσιμης Ανάπτυξης, την Έκθεση Προόδου ΣΒΑ του Γενικού Γραμματέα, αναλύσεις από το Σύστημα του ΟΗΕ και τις δεξαμενές σκέψης.

Η βιώσιμη ανάπτυξη αποτελεί βασική αρχή της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στόχο προτεραιότητας για τις εσωτερικές και εξωτερικές πολιτικές της. Η ΕΕ συνέβαλε καθοριστικά στη διαμόρφωση της Ατζέντας 2030 και, μαζί με τα κράτη μέλη της, δεσμεύτηκε να είναι πρωτοπόρος στην εφαρμογή της, τόσο εντός, όσο και εκτός των συνόρων της, υποστηρίζοντας, μέσω των εξωτερικών πολιτικών της, τις προσπάθειες εφαρμογής της Ατζέντας και σε τρίτες χώρες, ιδιαίτερα εκείνες που βρίσκονται περισσότερο σε ανάγκη.

Την περίοδο 2014-2019, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαμόρφωσε την προσέγγισή της για την εφαρμογή των ΣΒΑ σε δύο κυρίως έγγραφα πολιτικής:

✦ το **Έγγραφο Προβληματισμού «Προς μια Βιώσιμη Ευρώπη έως το 2030»** ([Reflection Paper “Towards a Sustainable Europe by 2030”](#), 2019) όπου επισημαίνεται ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέτει σε εφαρμογή στρατηγικές που προετοιμάζουν το έδαφος βιώσιμων πολιτικών, με χρονικό ορίζοντα το 2030. Το Έγγραφο Προβληματισμού θέτει ερωτήματα που αποβλέπουν στη διαμόρφωση πλαισίου διαλόγου ανάμεσα στους πολίτες, τις κυβερνήσεις και τα θεσμικά όργανα, με στόχο τη συζήτηση για το μέλλον της Ευρώπης, την προετοιμασία της Ατζέντας Στρατηγικής 2019-2024 της ΕΕ και τον καθορισμό των προτεραιοτήτων της επόμενης Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Για την επίτευξη των ΣΒΑ, απαιτούνται οι κατωτέρω δράσεις σε επιμέρους τομείς:

1. Η βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή θα πρέπει να προωθηθούν, να ενθαρρυνθούν και να ρυθμιστούν περαιτέρω, με ιδιαίτερη προσοχή στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού.
2. Η ΕΕ θα πρέπει να επενδύσει στην έρευνα και την καινοτομία, στους ανθρώπους και τα ταλέντα τους, την απασχολησιμότητα και την κοινωνική ένταξη. Ο Ευρωπαϊκός Πυλώνας των Κοινωνικών Δικαιωμάτων θα πρέπει να εφαρμοστεί πλήρως.
3. Η ΕΕ θα πρέπει να ευθυγραμμίσει τους στόχους της, για το κλίμα και την ενέργεια, με τον συμφωνημένο στόχο περιορισμού της αύξησης της παγκόσμιας θερμοκρασίας έως 1,5 βαθμό σε σύγκριση με τα προβιομηχανικά επίπεδα, αυξάνοντας παράλληλα την ανθεκτικότητα.
4. Η ΕΕ θα πρέπει να διασφαλίσει ότι όλες οι επενδύσεις της στον τομέα της γεωργίας θα είναι σύμφωνες με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), ώστε να εξασφαλίζεται ένα υψηλό επίπεδο προστασίας της ανθρώπινης υγείας, η επισιτιστική ασφάλεια, καθώς και η προστασία και βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος

★ την «Κοινή Συνθετική Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επί της νέας Ευρωπαϊκής Συναίνεσης για την Ανάπτυξη» ([Joint Synthesis Report on the new European Consensus on Development](#), 2019) στο πλαίσιο της «Ευρωπαϊκής Συναίνεσης για την Ανάπτυξη ([European Consensus on Development](#), 2017)». Η Έκθεση αποτελεί ανεπιλημμένη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και των κρατών μελών της, συμφώνως με όσα ορίζονται στην παράγραφο 120 της νέας Ευρωπαϊκής Συναίνεσης για την Ανάπτυξη (new European Consensus on Development) και αποτέλεσε τη συνεισφορά της ΕΕ, αρχικά, στο HLPF του 2019, ενώ αντίστοιχες παρουσιάσεις θα πραγματοποιούνται ανά τετραετία. Η Κοινή Συνθετική Έκθεση περιγράφει τον αντίκτυπο των δράσεων της ΕΕ για την στήριξη των χωρών εταίρων (αναπτυσσόμενων χωρών) προς την επίτευξη της Ατζέντας 2030 και των ΣΒΑ.

Η Κοινή Συνθετική Έκθεση παρέχει μια σύνοψη του τρόπου, με τον οποίο η ΕΕ και τα κράτη μέλη της υποστηρίζουν την εφαρμογή της Ατζέντας 2030 μέσω της αναπτυξιακής συνεργασίας με χώρες-εταίρους. Είναι αποτέλεσμα στενής συνεργασίας και διαβούλευσης μεταξύ της ΕΕ, των κρατών μελών της και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών, πολυμερών οργανισμών και του ιδιωτικού τομέα. Είναι διαρθρωμένη γύρω από τους πέντε άξονες της Ατζέντας 2030 (Άνθρωποι, Πλανήτης, Ευημερία, Ειρήνη και Εταιρική Σχέση) και στοχεύει σε μια περιεκτική κάλυψη της Ατζέντας, περιλαμβάνοντας τομείς όπως η ανθρώπινη ανάπτυξη και η ανισότητα, το περιβάλλον, η ευημερία, η απασχόληση, η ειρήνη και η διακυβέρνηση, καθώς και ένα πλήρες φάσμα των μέσων υλοποίησής τους. Η Έκθεση καλύπτει και οριζόντια θέματα, όπως αυτά ορίζονται στη νέα Ευρωπαϊκή Συναίνεση για την Ανάπτυξη (ισότητα φύλων, κινητικότητα και μετανάστευση, βιώσιμη ενέργεια και κλιματική αλλαγή, επενδύσεις και εμπόριο, δημοκρατία, κράτος δικαίου, ανθρώπινα δικαιώματα και χρηστή διακυβέρνηση, νεολαία, κινητοποίηση εγχώριων πόρων).

Παράλληλα, η Eurostat αναβάθμισε την ετήσια «Έκθεση Παρακολούθησης για την πρόοδο προς τους ΣΒΑ σε ένα πλαίσιο ΕΕ» και το συμπλήρωσε με υλικό που απευθύνεται σε διαφορετικούς χρήστες, συμπεριλαμβανομένων ψηφιακής έκδοσης και ειδικής ιστοσελίδας.

Οι ΣΒΑ αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του πολιτικού προγράμματος της Επιτροπής και βρίσκονται στο επίκεντρο της χάραξης εσωτερικής πολιτικής και εξωτερικής δράσης σε όλους τους τομείς. Έχουν ήδη παρουσιαστεί μια σειρά από βαθιά μετασχηματιστικές πολιτικές, που αναδεικνύουν τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να βρίσκει λύσεις, καινοτομώντας. Αυτές περιλαμβάνουν την «Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (European Green Deal)», τον Νόμο για το Κλίμα, μια νέα Βιομηχανική Στρατηγική για την Ευρώπη, την Ετήσια Στρατηγική Βιώσιμης Ανάπτυξης 2020 και 2021, την επικαιροποιημένη Ευρωπαϊκή Ατζέντα Δεξιοτήτων και τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης, μεταξύ άλλων.

Η [Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία](#) είναι μια εμβληματική πρωτοβουλία που προτείνει τη νέα στρατηγική ανάπτυξης της ΕΕ, της οποίας η εφαρμογή θα συμβάλει άμεσα στην επίτευξη

τουλάχιστον 12 από τους 17 ΣΒΑ, κατά συνέπεια, την πλειοψηφία των προκλήσεων της Ατζέντας 2030. Διαμορφώνει τη φιλοδοξία της Επιτροπής να οικοδομήσει μια σύγχρονη, αποδοτική από πλευράς πόρων, καθαρή, κυκλική και ανταγωνιστική οικονομία σε θέση να αντιμετωπίσει της κλιματικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις καθώς και τη διασφάλιση μιας δίκαιης και χωρίς αποκλεισμούς μετάβασης για όλους.

Αυτή η δέσμευση έχει ακόμη μεγαλύτερη σημασία υπό το φως της πανδημίας COVID-19 καθώς δίνει ώθηση στην ανάγκη «καλύτερης ανοικοδόμησης (build back better)» σε ένα συμπεριληπτικό, βιώσιμο, δίκαιο, ανθεκτικό μέλλον για όλους, χωρίς να αφήνει κανέναν πίσω. Ενώ διανύουμε τα πρώτα χρόνια της «δεκαετίας της δράσης», η προσέγγιση σε επίπεδο «ολόκληρης της κυβέρνησης» (“whole of government” approach) της νέας Επιτροπής συντίθεται από τις ακόλουθες συνιστώσες:

- Σχεδιασμός και αποτελεσματική εφαρμογή πολιτικών βαθιάς μεταμόρφωσης.
- Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο οικονομικής διακυβέρνησης: συντονισμός των οικονομικών πολιτικών
- Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και το μέσο ανάκαμψης «NextGenerationEU»
- Ενσωμάτωση των ΣΒΑ στη χάραξη πολιτικής με τη χρήση εργαλείων καλύτερης ρύθμισης (better regulation tools)·
- Διασφάλιση της συνοχής των πολιτικών (policy coherence) για τη βιώσιμη ανάπτυξη
- Η εταιρική σχέση της ΕΕ με τον κόσμο·
- Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων
- Συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, του ιδιωτικού τομέα και άλλων ενδιαφερομένων μερών

Η πρώτη Εθελοντική Αξιολόγηση της ΕΕ (EU VNR) για την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης αναμένεται να παρουσιαστεί κατά τη διάρκεια του υπουργικού σκέλους του HLPF 2023 (10-19 Ιουλίου). Η Έκθεση θα περιλαμβάνει την πρόοδο εφαρμογής κάθε στόχου ξεχωριστά, σε εσωτερικό και εξωτερικό επίπεδο καθώς και την μεταξύ τους αλληλεπίδραση (συνοχή εσωτερικών και εξωτερικών πολιτικών, παράπλευρες συνέπειες) καθώς και τις καλύτερες πρακτικές εφαρμογής των ΣΒΑ από τα κράτη μέλη. Την ίδια στιγμή, εκτός από καταγραφή της έως εκείνου του σημείου προόδου (progress report), θα επιχειρεί χαρτογράφηση των προκλήσεων αλλά και των μελλοντικών σχεδίων και πολιτικών που θα επιταχύνουν την εφαρμογή τους. Τέλος, η έκθεση θα συνοδεύεται από παράρτημα με τα εργαλεία και τους μηχανισμούς που εμπλέκουν ενεργά τους νέους στην πραγματοποίηση της Ατζέντας 2030.

Προτεραιότητες τις Ελλάδας ως προς την υλοποίηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης

Η Ελλάδα αποδίδει μεγάλη σημασία στην εφαρμογή του φιλόδοξου και μετασχηματιστικού πλαισίου της Ατζέντας 2030 και των ΣΒΑ, το οποίο αποβλέπει σε μια νέα, δίκαιη και βιώσιμη αναπτυξιακή πορεία, διασφαλίζοντας την ισορροπία μεταξύ οικονομικής ανάπτυξης, κοινωνικής συνοχής και δικαιοσύνης, καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος και του μοναδικού οικολογικού πλούτου της χώρας. Η διασφάλιση μιας βιώσιμης ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς αποτελεί πολιτική προτεραιότητα για την χώρα.

Μεταξύ των κυριότερων επιτυχιών της Ελλάδας, σε σχέση με την εφαρμογή των ΣΒΑ σε εθνικό επίπεδο, είναι η δημιουργία ενός ισχυρού μακροπρόθεσμου θεσμικού μηχανισμού υπό μία προσέγγιση που θα περικλείει το σύνολο της κυβέρνησης. Η Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης (ΓΓΚ) αποτέλεσε αρχικά την αρμόδια κεντρική κυβερνητική δομή για το συντονισμό και την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ σε εθνικό επίπεδο (άρθρο 43 του ν. 4440/2016 – πλέον Προεδρία της Κυβέρνησης σύμφωνα με τον ν. 4622/2019, ΦΕΚ Α' 133/7.8.2019).

Το 2017, πραγματοποιήθηκε μια εμπεριστατωμένη απογραφή και χαρτογράφηση για τον καθορισμό του σημείου εκκίνησης της χώρας ως προς την επίτευξη των ΣΒΑ. Η χαρτογράφηση έγινε μέσω ενός ανοιχτού διαλόγου με όλους τους κυβερνητικούς φορείς και με ευρύ φάσμα εμπλεκομένων. Η διαδικασία αυτή οδήγησε στον καθορισμό οκτώ εθνικών προτεραιοτήτων για την προσαρμογή των 17 ΣΒΑ στις εθνικές ανάγκες και περιστάσεις, σύμφωνα και με την εθνική στρατηγική ανάπτυξης:

Προτεραιότητες προσανατολισμένες στο αποτέλεσμα:

- Προτεραιότητα 1^η: Προώθηση μιας ανταγωνιστικής, καινοτόμου και βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης.
- Προτεραιότητα 2^η: Προώθηση πλήρους απασχόλησης και αξιοπρεπούς εργασίας για όλους.
- Προτεραιότητα 3^η: Αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και παροχή καθολικής πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης.
- Προτεραιότητα 4^η: Μείωση των κοινωνικών και περιφερειακών ανισοτήτων και εξασφάλιση ίσων ευκαιριών για όλους.
- Προτεραιότητα 5^η: Παροχή υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης, χωρίς αποκλεισμούς.
- Προτεραιότητα 6^η: Ενίσχυση της προστασίας και της βιώσιμης διαχείρισης του φυσικού κεφαλαίου ως βάσης για την κοινωνική ευημερία και τη μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Προτεραιότητες προσανατολισμένες στη διαδικασία:

- Προτεραιότητα 7^η: Δημιουργία αποτελεσματικών, υπεύθυνων και διαφανών θεσμών.
- Προτεραιότητα 8^η: Ενίσχυση ανοικτών, συμμετοχικών, δημοκρατικών διαδικασιών και προώθηση εταιρικών σχέσεων.

Για την υιοθέτηση των εθνικών προτεραιοτήτων ελήφθησαν υπόψη οι κάτωθι παράγοντες:

(α) οι βασικές θεματικές προτεραιότητες των υπουργείων, οι οποίες αντανακλούν, μεταξύ άλλων, τις σχετικές υποχρεώσεις σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο,

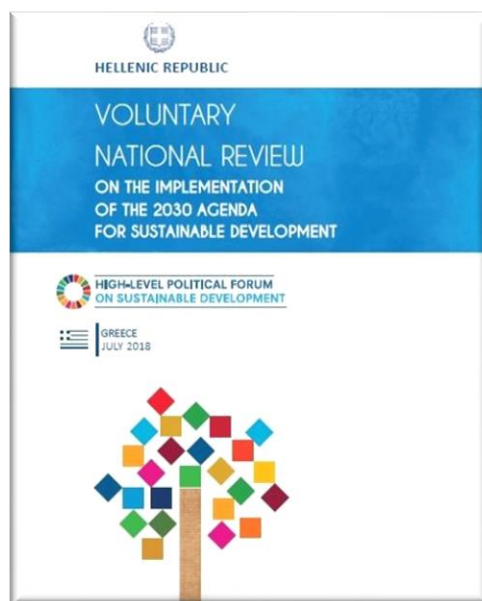
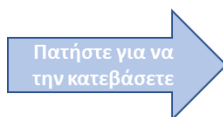
(β) οι απόψεις των βασικών ενδιαφερομένων και των κοινωνικών εταίρων,

(γ) οι κύριοι στόχοι της Εθνικής Στρατηγικής για την Ανάπτυξη (η οποία ξεκίνησε από το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης),

(δ) οι διαβουλεύσεις με την Ελληνική Στατιστική Αρχή, σχετικά με τη διαθεσιμότητα συγκεκριμένων δεικτών για τους ΣΒΑ,

(ε) οι τρεις διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης (κοινωνική, οικονομική, περιβαλλοντική) και οι πέντε θεματικοί άξονες της Ατζέντας 2030,

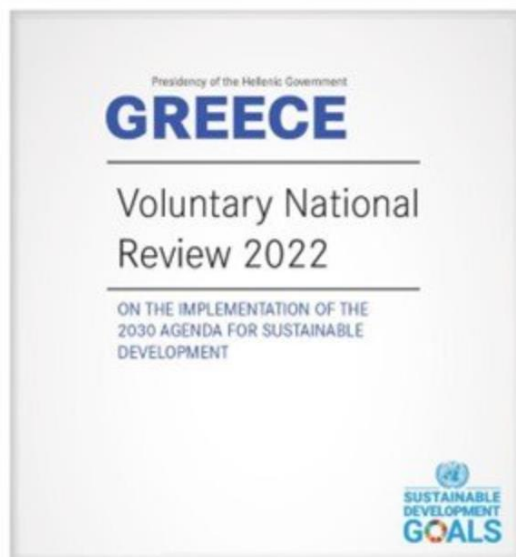
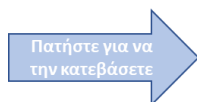
στ) οι πέντε πρωταρχικοί στόχοι της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» (απασχόληση, καινοτομία και έρευνα, εκπαίδευση, καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, κλιματική αλλαγή και ενέργεια) καθώς και άλλα ευρωπαϊκά πλαίσια και στρατηγικές, συμπεριλαμβανομένης της Δήλωσης της Ρώμης (25 Μαρτίου 2017).

Η πρώτη Εθελοντική Εθνική Αξιολόγηση της Ελλάδας (VNR) για την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης παρουσιάστηκε την 16^η Ιουλίου 2018 κατά τη διάρκεια του υπουργικού σκέλους του HLPF 2018 (16-18 Ιουλίου). Η Έκθεση είναι αποτέλεσμα εντατικής συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, στο πλαίσιο του προαναφερθέντος Διυπουργικού Συντονιστικού Δικτύου και της αгаστής συνεργασίας της Δημόσιας Διοίκησης με κοινωνικούς εταίρους και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

Η Έκθεση αποτυπώνει: (α) το θεσμικό μηχανισμό που λειτουργεί στη χώρα, ο οποίος διασφαλίζει αφενός την υψηλή πολιτική δέσμευση για την επιτυχή εφαρμογή του εγχειρήματος και αφετέρου τη διεξαγωγή κοινωνικού διαλόγου, (β) τις κυβερνητικές πολιτικές που έχουν αναπτυχθεί στο πλαίσιο των 8 εθνικών προτεραιοτήτων για τους ΣΒΑ και της διασύνδεσής τους με συγκεκριμένους ΣΒΑ, καθώς και με τη νέα Εθνική Αναπτυξιακή Στρατηγική, (γ) το ρόλο των ενδιαφερόμενων μερών (τοπική αυτοδιοίκηση, ακαδημαϊκή κοινότητα, ιδιωτικός τομέας, κοινωνία πολιτών), (δ) τα βασικά μέσα εφαρμογής και παραδείγματα ολοκληρωμένης διασύνδεσης πολιτικών και (ε) την παρουσίαση των καταλληλότερων επόμενων βημάτων, όπως, για παράδειγμα, ως προς το Εθνικό Σχέδιο Εφαρμογής για τους ΣΒΑ στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιώσιμη και Δίκαιη Ανάπτυξη 2030.

Μέσω της Εθελοντικής Εθνικής Αξιολόγησης, η Ελλάδα επιβεβαιώνει τη δέσμευσή της στην εφαρμογή των ΣΒΑ, οι οποίοι προσφέρουν ένα νέο όραμα για βιώσιμη ανάπτυξη με παράλληλη ενδυνάμωση των αρχών της δημοκρατίας, για μια ανοικτή και υπεύθυνη διακυβέρνηση, για θεσμούς χωρίς αποκλεισμούς και οικονομική ανάπτυξη που ενισχύει την ευημερία, την προστασία των ευάλωτων ομάδων και τη διασφάλιση ενός υγιούς περιβάλλοντος.

Η δεύτερη Εθελοντική Εθνική Αξιολόγηση της Ελλάδας (VNR) για την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης παρουσιάστηκε στις 12 Ιουλίου 2022, στο πλαίσιο του υπουργικού σκέλους του HLPF 2022 του ΟΗΕ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (5-15 Ιουλίου 2022).

Η Έκθεση καταρτίστηκε από την Προεδρία της Κυβέρνησης με ευθύνη της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού, θεσμικό όργανο που συστήθηκε με τον Νόμο για το Επιτελικό Κράτος (Νόμος 4622/2019) σε στενή συνεργασία και διαβούλευση με όλα τα Υπουργεία, την Ελληνική Στατιστική Αρχή και βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένου του Ελληνικού Κοινοβουλίου, των περιφερειακών/τοπικών αρχών, των κοινωνικών εταίρων και την κοινωνία των πολιτών, με γνώμονα μια συνολική προσέγγιση της κυβέρνησης και της κοινωνίας. Παρουσιάζει μια επισκόπηση της προόδου που επιτεύχθηκε από το 2018, όταν παρουσιάστηκε η πρώτη VNR, έως το 2021, αναφορικά με τα μέτρα πολιτικής, τις νομοθετικές πρωτοβουλίες, τα χρηματοδοτικά μέσα, τις εταιρικές συνεργασίες και τις θεσμικές μεταρρυθμίσεις που υιοθετήθηκαν για την επιτάχυνση της πλήρους εφαρμογής των ΣΒΑ και την ανάκαμψη από τις δυσμενείς οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της πανδημίας.

Η δεύτερη VNR της Ελλάδας αναδεικνύει τις προκλήσεις και τις στρατηγικές που σχετίζονται με τρεις διαδοχικές κρίσεις: τον απόηχο της δεκαετούς εθνικής ύφεσης, με τα επίμονα οικονομικά και κοινωνικά ζητήματα που προκάλεσε, την επακόλουθη πανδημία COVID-19, η οποία άσκησε σημαντική πίεση στο Εθνικό Σύστημα Υγείας και την οικονομία, καθώς και τις επιπτώσεις του ξεσπάσματος του πολέμου στην ευρωπαϊκή ήπειρο.

Μεταξύ των θετικών αποτελεσμάτων που καταγράφονται είναι η μείωση της φτώχειας και της ανεπαρκούς κατοικίας, η μείωση των εισοδηματικών ανισοτήτων και της ανεργίας, ο δραστικός

περιορισμός της πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης, η σχεδόν καθολική πρόσβαση σε υποδομές υγιεινής, η αύξηση της συμμετοχής γυναικών σε επαγγελματικές θέσεις ευθύνης, η αύξηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στην κατανάλωση ρεύματος, ο σημαντικός περιορισμός εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου και η σημαντική μείωση στα θανατηφόρα τροχαία ατυχήματα και στις ανθρωποκτονίες.

Παράλληλα, στην Αξιολόγηση καταγράφονται οι διαχρονικές προκλήσεις σε σχέση με τους ΣΒΑ, όπως οι πολύ χαμηλοί δείκτες δημογραφικής ανανέωσης του πληθυσμού, η υψηλή ανεργία των γυναικών και των νέων, οι ανισότητες μεταξύ των φύλων, η ανάγκη ενίσχυσης του δημοσίου συστήματος υγείας που κατέστη σαφής με την πανδημία, η ανάγκη επιτάχυνσης της ανταπόκρισης της Δικαιοσύνης στα ζητήματα της κοινωνίας και της οικονομίας και η διαχρονικά αργή διευθέτηση της διαχείρισης των απορριμμάτων με βιώσιμο τρόπο.

Στο πλαίσιο αυτό, η κυβέρνηση ανταποκρίνεται με «στοχευμένα εθνικά σχέδια δράσης, μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, όπως είναι το εθνικό σχέδιο για την ισότητα των φύλων, η αναδιοργάνωση της Δικαιοσύνης, η ενίσχυση της δημόσιας υγείας, η στήριξη της εργασίας και της επιχειρηματικότητας γυναικών και νέων και η επιτάχυνση του εκσυγχρονισμού της διαχείρισης απορριμμάτων²».

Μία νέα διάσταση της Έκθεσης είναι και η ενσωμάτωση σε αυτήν της οπτικής των μεγαλύτερων κοινωνικών εταίρων και φορέων της κοινωνίας των πολιτών, δηλωτική της διαπίστωσης από τις σύγχρονες κυβερνήσεις ότι για την επίτευξη των Στόχων δεν αρκεί μια σειρά μέτρων πολιτικής αλλά απαιτείται η κινητοποίηση όλων των πόρων της κοινωνίας. Στο πλαίσιο αυτό, θεσμικοί φορείς κατέθεσαν τις απόψεις τους οι οποίες παρατίθενται σε περίληψη εντός του κειμένου και σε παράρτημα ενώ πρόκειται για την πρώτη Έκθεση που αναρτήθηκε για δημόσια διαβούλευση και ενημέρωση. Καινοτομία της Έκθεσης αποτελεί και η σαφής αποτύπωση πολιτικών με εξασφαλισμένους πόρους από το 2022 και μετά, για την υλοποίηση των ΣΒΑ.

² Απόσπασμα από την [Εισαγωγή: Σχέδιο της Έκθεσης Εθελοντικής Αξιολόγησης της Ελλάδας σχετικά με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης \(ΣΒΑ\) 2022](#)

Άλλα Διεθνή πλαίσια των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη

Το Μέλλον που Θέλουμε (A/RES/66/288)

Η Διακήρυξη «[Το Μέλλον που Θέλουμε](#)» εγκρίθηκε στη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (Ρίο, 19 Ιουνίου 2012) και περιλαμβάνει ευρείς στόχους βιωσιμότητας σε θέματα: εξάλειψης της φτώχειας, επισιτιστικής ασφάλειας και βιώσιμης γεωργίας, ενέργειας, υγείας και πληθυσμού, βιώσιμων μεταφορών, βιώσιμων πόλεων και προώθησης της πλήρους και παραγωγικής απασχόλησης.

Ο Οδικός Χάρτης SAMOA (A/RES/69/15)

Το 3ο Διεθνές Συνέδριο για τα Μικρά Νησιώτικα Αναπτυσσόμενα Κράτη (Άπια, 1-4 Σεπτεμβρίου 2014), οδήγησε στην υιοθέτηση του Οδικού Χάρτη SAMOA ([Small Island Developing States Accelerated Modalities of Action](#)) και στην ανακοίνωση 300 συνεργασιών με κοινωνικούς εταίρους) για τη στήριξη Μικρών Νησιωτικών Αναπτυσσόμενων Κρατών. Το Συνέδριο αυτό έπαιξε σημαντικό ρόλο στον προσδιορισμό των προτεραιοτήτων, οι οποίες έπρεπε να ληφθούν υπόψη κατά τη διαμόρφωση της Ατζέντας 2030.

Πλαίσιο Σεντάι για Μείωση του Κινδύνου Καταστροφών 2015-2030 (A/RES/69/283)

Το [Πλαίσιο Σεντάι για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών 2015-2030](#) υιοθετήθηκε κατά την 3η Παγκόσμια Διάσκεψη του ΟΗΕ (Σεντάι, 18 Μαρτίου 2015) και αποτελεί την πρώτη σημαντική συμφωνία της αναπτυξιακής ατζέντας μετά το 2015, θέτοντας 7 στόχους και 4 προτεραιότητες για δράση. Το Πλαίσιο Σεντάι είναι μια 15ετής, εθελοντική, μη δεσμευτική συμφωνία που αναγνωρίζει ότι το κράτος έχει πρωταρχικό ρόλο στη μείωση του κινδύνου καταστροφών, αλλά παράλληλα η ευθύνη πρέπει να μοιράζεται με άλλους κοινωνικούς εταίρους, μεταξύ των οποίων είναι η τοπική αυτοδιοίκηση, ο ιδιωτικός τομέας και άλλοι.

Ατζέντα Δράσης της Αδδής Αμπέμπα (A/RES/69/313)

Η [Ατζέντα Δράσης της Αδδής Αμπέμπα](#) εγκρίθηκε κατά την 3η Διεθνή Διάσκεψη για τη Χρηματοδότηση της Ανάπτυξης (Αδδής Αμπέμπα, Αιθιοπία, 13-16 Ιουλίου 2015) και αποτελεί ένα ισχυρό θεμέλιο για τη στήριξη της εφαρμογής της Ατζέντας 2030. Παρέχει ένα νέο παγκόσμιο πλαίσιο για τη χρηματοδότηση της βιώσιμης ανάπτυξης με την εναρμόνιση όλων των χρηματοδοτικών ροών και των πολιτικών με οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές προτεραιότητες. Η Ατζέντα Δράσης αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Ατζέντας 2030 και περιλαμβάνει ένα ολοκληρωμένο σύνολο δράσεων πολιτικής, με μέτρα που καλύπτουν τις

πηγές χρηματοδότησης, την τεχνολογία, την καινοτομία, το εμπόριο, το χρέος και τα δεδομένα, ώστε να στηριχθεί η υλοποίηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης και των υποστόχων τους.

Η Συμφωνία των Παρισίων (FCCC/CP/2015/L.9/Rev.1)

Η «[Συμφωνία των Παρισίων](#)» (Παρίσι, 12 Δεκεμβρίου 2015) χαράσσει μια νέα πορεία στην παγκόσμια προσπάθεια για το κλίμα καθώς θέτει για πρώτη φορά όλα τα έθνη μπροστά στην κοινή ευθύνη για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή στις επιπτώσεις της, παρέχοντας παράλληλα υποστήριξη προς τις αναπτυσσόμενες χώρες για να πράξουν το ίδιο. Η [Συμφωνία των Παρισίων](#) απαιτεί από όλα τα μέρη να καταβάλουν μεγαλύτερες προσπάθειες για υλοποίηση των εθνικά καθορισμένων συνεισφορών (Nationally Determined Contributions/NDC) και να ενισχύσουν αυτές τις προσπάθειες τα επόμενα χρόνια.

Ο Ωκεανός μας, το Μέλλον μας: Έκκληση για Δράση (A/RES/71/312)

Κατά τη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τους Ωκεανούς, (Νέα Υόρκη, 5-9 Ιουνίου 2017), αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων, εκπρόσωποι της κοινωνίας πολιτών και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς επιβεβαίωσαν την ισχυρή δέσμευσή τους για τη διατήρηση και την βιώσιμη χρήση των ωκεανών, των θαλασσών και των θαλάσσιων πόρων για βιώσιμη ανάπτυξη. Η Διάσκεψη συνέβαλε στην ευαισθητοποίηση σχετικά με την επιδείνωση της κατάστασης των Ωκεανών παγκοσμίως και οδήγησε σε φιλόδοξες πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένης της συμφωνηθείσας, διακυβερνητικά, πολιτικής διακήρυξης: «[Ο Ωκεανός μας, το Μέλλον μας: Έκκληση για Δράση](#)».

Η Κοινή μας Ατζέντα (A/RES/75/1)

Στο πλαίσιο της 75ης επετείου των Ηνωμένων Εθνών (2021), κατά τη διάρκεια της Γενικής Συνέλευσης, τα κράτη μέλη δεσμεύτηκαν να ενισχύσουν την παγκόσμια συνεργασία προς όφελος των σημερινών και των μελλοντικών γενεών. Την ίδια στιγμή ζήτησαν από τον Γενικό Γραμματέα να συντάξει αναφορά με προτάσεις για την αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων. Η αναφορά του Γ.Γ., με τον τίτλο «[Η Κοινή μας Ατζέντα](#)», δημοσιεύτηκε στις 10 Σεπτέμβρη 2021 και περιλαμβάνει το όραμά του για το μέλλον της παγκόσμιας συνεργασίας για τα επόμενα 25 χρόνια.